

7/7972

T.C.
TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.12.0.SGB.0.03-610/ 2968
Konu : Yazılı Soru Önergesi

30 TEMMUZ 2009

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : a) 01.06.2009 tarihli ve KAN.KAR.MD.A. 01.0.GNS.0.10.00.02-7/7972-13340/28903 sayılı yazınız.

b) Başbakanlığın 03.06.2009 tarih ve B.02.0.KKG.0.12/106-147-18/2376 sayılı yazısı.

İlgi (a) da kayıtlı Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının yazısı ile, ilgi (b) de kayıtlı yazı ekinde alınan, Bursa Milletvekili Kemal DEMİREL'e ait 7/7972 esas no'lu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımız görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER:

1- Görüş (3 sayfa)

DAĞITIM:

Gereği:

TBMM Başkanlığı'na

Bilgi:

Başbakanlığa

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi

:Kemal DEMİREL

Bursa Milletvekili

Esas No

: 7/7972

Zeytin ve Zeytinyağı ile Diğer Bitkisel Yağların Üretiminde ve Ticaretinde Yaşanan Sorunların Araştırılarak Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu 4 ay çalıştı ve çok olumlu bir rapor hazırladı.

Ancak raporda yer alan önlem ve önerilerden bugüne kadar uygulanan olmadı. Bu çalışmalar yapılırken zeytin üreticileri ile yapılan çalışmalar sırasında üreticilerin sıkıntıları, talepleri ve ihtiyaçları dinlenerek dile getirildi. Ama sonuçta beklenti içerisinde giren üreticiler hayal kırıklığı içinde zorlu mücadelelerine devam ediyor.

SORU 1-Zeytin ve Zeytinyağı Komisyonu çalışmaları sonucunda alınan kararlar doğrultusunda bu güne kadar ne gibi çalışmalar başlatılmıştır?

SORU 2- Tarım politikaları içerisinde zeytin ve zeytinyağı üreticileri için özel bir planlama yapılmasıyla ilgili olarak çalışmalar başlatılmış mıdır?

SORU 10- Ülkemizin "kara elmas"ı olan zeytinin ve bunu zorluklarla yetiştiren üreticilerimizin mağduriyetlerinin giderilerek, hak edilen ölçüde kazanç sağlamaları ve ekonomik zorluklarının giderilmesi için acilen neler yapmayı planlıyorsunuz?

CEVAP 1-2-10- AB içindeki rekabet gücümüzü artırmak ve modern bahçeler tesis etmek ve sektöre düzenli hammadde sağlayabilmek için yurt içinde üretilip sertifikalandırılan fidanlarla bahçe tesis eden üreticilere dekar başına olmak üzere uygulanan destekleme çalışmaları ilk defa 2005 yılında başlatılmış, 2006-2007-2008 yıllarında da devam etmiş olup, söz konusu destek çalışmalarına 2009 yılında da devam edilecektir.

Zeytinyağı alım fiyatlarının sürekli olarak üretim maliyetinin altında kalması, üreticinin zeytinciliğe gereken önemi vermemesi ve AB uyum çalışmaları kapsamında zeytinciliğimizin ve zeytin üreticilerimizin teşvik edilmesi amacıyla 1998 yılından bu yana zeytinyağı üreticileri desteklenmektedir. 2007-2011 dönemini kapsayan süreçte de zeytinyağı üreticilerinin desteklemesine 2007/12415 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile devam edilecektir.

Ülkemiz için önem arz eden bitkisel ürünlerden olan sofralık zeytin ve zeytinyağında mevcut politikaların geliştirilmesi kapsamında üretici, sanayici, tüccar, ihracatçı ve ilgili diğer sivil toplum kuruluşlarının etkin bir rol alması ve sektörün sorunlarının bir bütünlük içerisinde çözülebilmesi amacıyla 5488 sayılı Tarım Kanunun 11. Maddesi gereğince, Ulusal Zeytin ve Zeytinyağı Konseyi (UZZK) Kuruluş ve Çalışma Esasları Hakkında Yönetmelik 05 Nisan 2007 tarihli Resmi Gazete' de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu Yönetmelik çerçevesinde UZZK Konseyi 21.05.2007 tarihi itibarıyla çalışmalara başlamıştır.

Ülkemiz 1963 yılında Uluslararası Zeytin Konseyi' ne (UZK) üye olmuş, 1998 yılında Uluslararası Zeytin Konseyi üyeliğinden çıkmış ve dünyada bu uluslararası örgütün üyesi olmayan tek zeytinyağı üreticisi ülke konumuna düşmüştür. Bu nedenle, Dünya'da zeytin ve zeytinyağı sektöründe rekabet gücümüzü artırmak amacıyla, UZK' ya yeniden üye olunması çalışmalarına Bakanlığımız, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Dış Ticaret Müsteşarlığı ve UZZK girişimleri ile 2009 yılında hız kazandırılmıştır.

UZK' ya yeniden üyeliğimizin gerçekleşmesi ile Ülkemizin sürdürülmekte olan son derece önemli uluslararası projelerde yer alabilmesi, yeni Uluslararası Zeytinyağı ve Sofralık Zeytin Anlaşması' nın taslak metni üzerinde müzakerelerde bulunabilmesi, zeytincilik alanında UZK' yı referans alan Avrupa Birliği' ne uyum gösterilebilmesi ve UZK' da üretimden ihracata pek çok konuda ele alınan teknik konularda, üretici üye ülke olarak Türkiye'nin de söz sahibi olması sağlanacaktır. Bunun sonucu olarak da hem tüketicinin artırılması hem de Türk zeytinyağının yurtdışında tanıtılması ve dünya piyasasında hak ettiği yere gelmesi mümkün olacaktır.

Ülkemizin AB Müktesebatına uyumu kapsamında naturel zeytinyağının duysal özelliklerini saptayabilecek ve bunlar ile ilgili kriterleri belirleyebilecek yeterliliğe haiz UZK tarafından tanınan Zeytinyağı Resmi Tadım Panel Grubunun oluşturulması amacıyla UZZK tarafından belirlenen naturel zeytinyağı resmi tadım panelistleri UZK' ya bildirilerek çalışmalara başlanılmıştır.

Ayrıca Zeytincilik Araştırma Enstitüsü liderliğinde 2008 yılı 15 Aralık tarihinde başlatılan TUBİTAK 1007 Kamu Araştırma formatında hazırlanmış "Uzaktan Algılama Tekniği ile Zeytin Ağaç Envanterinin Çıkarılması Zeytin Çeşitlerinin ve Yağlarının DNA Molekülleri Yardımıyla Karakterizasyonu ve Kayıt Altına Alınması" projesi hali hazırda devam etmektedir.

Zeytinlerde solgunluk hastalığı olarak bilinen verticillium dahliae karşı Enstitü Gen Bankasında mevcut çeşitlerin testlenmeleri incelenmiştir. Çalışma sonucunda belirtilen hastalığa karşı dayanıklı ve toleranslı olan iki adet zeytin delice tipi (D9 ve D36) klonal anaç olarak tescile teklif edilmiştir. Klonal anaçlar için üretim izni başvurusu yapılmış ve üretime kaynaklık edecek damızlıklar oluşturulmuştur. Sürecin tamamlanmasını takiben 2009 sonbaharında bu anaçlar kullanılarak aşılı zeytin fidanı üretimine yönelik çalışmalara başlanacaktır.

SORU 3-Zeytin ve zeytin ürünlerinin satışı ve pazarlamasıyla ilgili olarak, yurt içi ve yurt dışında yeni pazarlar oluşturulmasına yönelik olarak planlanmış çalışmalarınız mevcut mudur?

CEVAP 3- Uluslararası Zeytin Konseyine yeniden üyeliğin gerçekleştirilmesi ile UZK'nın hedef pazarlar olarak belirlemiş olduğu ülkelerde yapılan tanıtım faaliyetlerine iştirak edilerek özel tanıtım programları düzenlenebilecektir.

Zeytin ve zeytinyağının iç tüketimi ile ihracatını artırmak amacıyla Dış Ticaret Müsteşarlığı tarafından 3 Nisan 2007 tarihinde Zeytin ve Zeytinyağı Tanıtım Komitesi (ZZTK) kurularak çalışmalara başlanılmıştır.

SORU 4- Ürün durumuna göre; zeytinlerin yağlık olarak değerlendirilmesi gerekli olduğu zamanlarda; üreticilerin durumu göz önünde bulundurularak, fiyatlarda ayarlama ve destekleme çalışmaları yapılması ile ilgili neler yapmayı planlıyorsunuz?

CEVAP 4- Bakanlığımızca zeytin ve zeytinyağı fiyatlarında bir ayarlama yapılamamakla birlikte, zeytin üreticilerini teşvik etmek amacıyla; hedef fiyatı ile dünya fiyatı arasındaki fark dikkate alınarak bütçe imkanları çerçevesinde Tarımsal Destekleme ve Yönlendirme Kurulu tarafından belirlenerek destekleme yapılmaktadır.

Söz konusu destekleme çalışmalarına 2007-2011 döneminde de devam edilecektir.

SORU 5- Zeytin üreten çiftçilerin girdilerinin (gübre, ilaç, mazot vb) desteklenmesi konusunda neler yapmayı planlıyorsunuz?

CEVAP 5- Diğer ürünlerde olduğu gibi zeytin üreticilerinin üretim girdilerinin desteklenmesi amacıyla 2003 yılında mazot, 2005 yılında da kimyevi gübre destekleme çalışmalarına başlanmıştır. Söz konusu destekleme çalışmalarına 2007-2008 yıllarında da devam edilmiştir. 2009 yılında, 2008 yılı ÇKS kayıtlarına göre zeytin alanları için dekar başına kimyevi gübre için 3,825 TL ve mazot için 2,925 TL destekleme ödemesi yapılmıştır. 2010 yılında da söz konusu destekleme çalışmalarına devam edilecektir.

SORU 6- Zeytin üretiminde ihracata yönelik olarak planlama yapılmakta mıdır?

SORU 7- Bu konuda üreticilerin yönlendirilmesi ile ilgili olarak yapılan çalışmalarınız var mıdır?

CEVAP 6-7- AB içindeki rekabet gücümüzü artırmak ve modern bahçeler tesis etmek ve sektöre düzenli hammadde sağlayabilmek için yurt içinde üretilip sertifikalandırılan fidanlarla bahçe tesis eden üreticiler dekar başına desteklenmektedir.

Bakanlığımızın 2004-2014 yılı hedefleri arasında; zeytinyağı ihracatını 70 bin ton dan 200-250 bin tona çıkarmak yer almaktadır. Bu amaçla Uluslararası Zeytin Konseyine üyeliğimizin gerçekleşmesi ile birlikte

Bakanlığımız ve Ulusal Zeytin ve Zeytinyağı Konseyimizle birlikte üretim ve ihracata yönelik çalışmalar yapılacaktır.

SORU 8- Zeytin ve zeytinyağı üreticilerine ve ihracatçılarına yönelik olarak destek ve prim verilmesi yönünde neler yapmayı planlıyorsunuz?

CEVAP 8- Zeytinciliğimizin ve zeytin üreticilerimizin teşvik edilmesi amacıyla 1998 yılından bu yana zeytinyağı üreticileri desteklenmektedir. 2009 yılında, 25 Ekim 2008 tarih ve 27035 sayılı Resmi Gazete’ de yayımlanan “2008 Yılı Ürünü Kütlü Pamuk, Yağlık Ayçiçeği, Soya Fasulyesi, Kanola, Dane Mısır, Aspir ve Zeytinyağı Üreticilerine Destekleme Primi Ödenmesine İlişkin Bakanlar Kurulu Kararı Uygulama Tebliği” (Tebliğ No: 2008/59) çerçevesinde 2008 yılı ürünü zeytinyağı destekleme primi çalışmaları yürütülmektedir. Söz konusu Tebliğ ile zeytinyağı destekleme prim miktarı kilogram başına 21 Krş olarak belirlenmiştir.

Ancak, 27.12.2008 tarihinde kabul edilen 5828 No’ lu “2009 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu’ nun” 12. inci maddesi gereğince 21 Krş olarak belirlenen miktardan %10 kesinti yapılarak 18,9 Krş olarak yeniden düzenlenmiştir.

2007-2011 dönemini kapsayan süreçte de zeytinyağı üreticilerinin desteklemesine 2007/12415 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile devam edilecektir.

Konu ile ilgili Dış Ticaret Müsteşarlığından alınan cevabi bilgiler ise şu şekildedir.

Dış Ticaret Müsteşarlığınca her yıl düzenli bir şekilde, DTÖ taahhütlerimize uyumlu olarak ve bütçe imkanları dahilinde hazırlanan “2009/1 sayılı Tarımsal Ürünlerde İhracat İadesi Yardımlarına İlişkin Para-Kredi ve Koordinasyon Kurulu Tebliği” ile ihracatımız açısından potansiyel arz eden 16 adet tarım ve işlenmiş tarım ürünü grubuna ihracat iadesi desteği sağlanmaktadır. Bu kapsamda zeytin ve zeytinyağı, ülkemiz ihracatı açısından sahip olduğu potansiyel ve geleneksel önemi nedeniyle Müsteşarlığımızca öncelikli olarak desteklenmektedir. Ayrıca, söz konusu ürünlerde markalı ve ambalajlı ihracatın artırılabilmesini teminen, artırılmış ihracat iadesi uygulanmakta olup bu çerçevede örneğin 1Kg’a kadar ambalajlarda tescilli Türk markalı zeytinyağlarına 500 ABD Doları/Ton, zeytinlere ise 225 ABD Doları/Ton seviyesinde ihracat desteği verilmektedir. Diğer taraftan, zeytin ve zeytinyağının iç ve dış tüketimini ve ihracatını artırmak amacıyla kurulan Zeytin ve Zeytinyağı Tanıtım Komitesi tarafından çeşitli tanıtım faaliyetleri yürütülmektedir.

Diğer taraftan, zeytin ve zeytinyağı üreticilerinin Serbest Bölgeler Mevzuatı kapsamında Faaliyet Ruhsatı almak kaydıyla serbest bölgelerde faaliyette bulunmaları ve 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanunu kapsamında üretici kullanıcılara tanınan vergi istisnalarından faydalanmaları mümkün bulunmaktadır.

İhracatta yönelik olarak yapılan destekleme çalışmaları ise Dış Ticaret Müsteşarlığı tarafından yürütülmektedir.

SORU 9- Zeytin ağaçlarının kaliteli ve standartlarına göre denetim ve geliştirilmesi amacıyla neler yapmayı planlıyorsunuz?

CEVAP 9- Zeytin yetiştiriciliğinin yoğun olarak yapıldığı illere zeytin ve zeytinyağı üretiminin kalite ve kantite kriterleri yönünden geliştirilmesi, atıl durumda olan tarıma elverişli sahaların etkin bir şekilde değerlendirilmesi istihdamın ve üretici gelirlerinin artırılması için, Genel bütçe ve il özel idaresi imkanları dahilinde çalışmaların yürütülmesi amacıyla talimat verilmiştir.

Bununla birlikte; sertifikalı zeytin fidanları ile tesis edilen alanların desteklemeye alınmasından bu yana ülke çapında dünya standartlarında ve ihracat kalitesinde zeytin yetiştiriciliğine uygun tür ve çeşitlerle kapama bahçeler kurulmuştur. Yakın tarihlerde bu bahçelerin üretim olarak devreye girmesi ile ihracat miktarlarımızda gözle görülür bir artış kaydedilecektir.